

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПЕТРА
КОНАШЕВИЧА-САГАЙДАЧНОГО
ФАКУЛЬТЕТ СУДНОВОДІННЯ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладач	Попелюшко Р.П.
Навчальна дисципліна	Юридична психологія
Офіційна назва освітньої програми	«Психологія бізнесу»
Рівень вищої освіти	перший бакалаврський
Галузь знань	05 «Соціальні і поведінкові науки»
Спеціальність	053 «Психологія»
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	3
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Вибіркова
Мета вивчення дисципліни	Викладання навчальної дисципліни передбачає формування у студентів усвідомлення необхідності знання юридичної психології як галузі психологічної науки, та навчальної дисципліни що вивчає психологію державно-правових явищ як цілісність, в якій органічно поєднується психологічне та юридичне і виділяються юридична й психологічна підсистеми, що перебувають у динаміці, розвитку та нерозривному зв'язку.
Інтегральна компетентність, загальні компетентності, спеціальні (фахові) компетентності	Загальні компетентності ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

	<p>ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову). СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту. СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики. СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	
<p>Змістовий модуль 1. Основи юридичної психології та її складові.</p> <p>Тема 1. Предмет, система методи та історичний розвиток юридичної психології. Предмет і основні категорії юридичної психології. Місце юридичної психології в системі наук. Історія розвитку та сучасні напрями юридичної психології.</p> <p>Тема 2. Загально-психологічні основи юридичної психології Поняття про психіку і свідомість особистості. Психологічна структура особистості.</p> <p>Тема 3. Соціально-психологічні основи юридичної психології Соціально-психологічні явища такі як спілкування та його види. Поняття, соціально-психологічна характеристика соціальних груп. Соціально-психологічні особливості діяльності юриста. Професійна деформація та шляхи її подолання. Психологічні аспекти підвищення ефективності праці юристів.</p> <p>Тема 4. Основні проблеми правової психології Психологія правової соціалізації особистості. Психологічні умови ефективності правових норм. Асоціальні стереотипи поведінки. Психологічні аспекти ефективної правотворчості.</p> <p>Тема 5. Кримінальна психологія. Психологія особи злочинця Поняття особистості злочинця. Соціально-психологічні підходи до проблеми вивчення особистості злочинця та злочинної поведінки. Психологічна структура особистості злочинця. Психологічні особливості неповнолітніх правопорушників.</p> <p>Тема 6. Психологічні основи попереднього розслідування Функціонально-психологічний аналіз слідчої діяльності. Психологічна характеристика інформаційно-пошукових слідчих дій. Психологічна характеристика інформаційно-комунікативних слідчих дій.</p> <p>Тема 7. Психологія судового процесу та судово-психологічна експертиза Психологічні особливості судового процесу. Психологія судді. Психологія судових дій. Загальна характеристика та особливості проведення судово-психологічної експертизи.</p>	

Тема 8. Пенітенціарна психологія

Завдання пенітенціарної психології. Психологічна характеристика особистості засуджених та їх адаптаційних можливостей. Психологічні особливості мікросередовища засуджених.

Програмні результати навчання

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Форми поточного та підсумкового контролю

При проведенні поточного контролю використовуються наступні форми: перевірка конспекту лекцій, опитування, оцінювання виступів студентів та їхньої участі у дискусії. Формою підсумкового контролю є залік, що включає в себе теоретичні та практичні завдання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

Підсумкові бали = Загальна кількість балів перед підсумковим контролем + Кількість балів за підсумковий контроль

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 - 100	Відмінно (зараховано)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
80 – 89	Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний

	(зараховано)		цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками.
75 – 79		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
65 – 74	Задовільно (зараховано)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками.
60 – 64		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана, або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки.
21 – 59	Незадовільно (не зараховано)	FX	«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана, або якість їхнього виконання оцінена числом балів, близьким до мінімального, при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки.
1 – 20		F	«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141) {Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2222-IV від 08.12.2004, ВВР, 2005, № 2, ст.44 № 2952-VI від 01.02.2011, ВВР, 2011, № 10, ст.68 № 586-VII від 19.09.2013, ВВР, 2014, № 11, ст.142 № 742-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 11, ст.143 № 1401-VIII від 02.06.2016, ВВР, 2016, № 28, ст. 532} // <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кримінальний кодекс України. К.: Велес, 2017.
3. Кримінально-виконавчий кодекс України. К.: Право, 2016.
4. Кримінально-процесуальний кодекс України. К.: Істина, 2016.

Основна:

5. Бедь В.В. Юридична психологія: Навчальний посібник. Львів: „Новий Світ-2014”. 376 с.
6. Бочелюк В. Й. Юридична психологія. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2010. 336 с.
7. Васильев В.Л. Юридическая психология: 5-е изд., доп. и перераб. СПб: Питер, 2015. 656 с.
8. Коновалова В.О., Шепітько В.Ю. Юридична психологія: Академічний курс: підруч. студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. К.: Концерн „Видавничий Дім „Ін Юре”, 2016. 424 с.
9. Мостова І. М. Юридична психологія. – К.: ВІРА-Р, 1999. – 120 с.
10. Орбан-Лембрик Л. Юридична психологія: навчальний посібник. Чернівці : Книги-XXI, 2007. 447 с.
11. Юридична психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.Є. Самойлов, М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, С.М. Миронець, Г.М. Ржевський. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 432 с.
12. Юридична психологія: Підручник / За заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсеєва. К.: КНТ, 2007. 360 с.

Додаткова:

13. Бабенко К.А. Прояви корупції в системі освіти: запобігання та протидія. Навч.-мет. посібник. Київ: Грамота, 2015. 184 с.
14. Балабанова Л.М. Судебная психопсихология / Вопросы определения норм и отклонений. Донецк: Сталкер, 1998. 432 с.
15. Бандурка А.М., Денисова Т.А., Трубников В.М. Общая теория социальной адаптации освобождённых от отбывания наказания. Запорожье, 2002. 22 с.
16. Дрьомін В. Особливості формування кримінальної субкультури // Актуальні проблеми держави і права. 2005. № 25. С. 498-504.
17. Зелинский А.Ф. Криминальная психология. К., 1999. 237 с.
18. Прібиткова Н.О. Булінг у закладах освіти: поняття, структуру, причини та шляхи подолання // Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави. Харків, 2017. С. 58-61
19. Нечаев В.В. Основы судебно-психологической экспертизы: Учеб. Пособие для вузов. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000, 333 с.
20. Низовець О.М. Соціально-психологічна підготовка неповнолітніх засуджених до звільнення : дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. н. Спеціальність: 19.00.05 соціальна психологія, психологія соціальної роботи. Інститут соціальної та політичної психології. Київ 2015. 307 с.
21. Чалдині Р. Психологія впливу / пер. з англ. М. Скоробогатова. Х.: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 368 с.
22. Шепітько В.Ю., Журавель В.А. Розслідування злочинів корупційної спрямованості. Науково-практичний посібник. – Х.: Харків юридичний, 2013. 220 с.

Інформаційні ресурси

<http://www.nbu.gov.ua> – веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського
<http://www.nplu.org> – веб-сайт Національної парламентської бібліотеки України ім. Я. Мудрого
<http://www.ukrbook.net> – веб-сайт Книжкової палати України імені Івана Федорова
<https://www.loc.gov> - веб-сайт Світової цифрової бібліотеки
<https://www.twirpx.com> - веб-сайт Цифрової бібліотеки тематичних текстових збірок